

Ježišove piesne
Ako kázať a modliť sa Žalmy
Konferencia Máme čo zvestovať, Marec 2015

Úvod

Všemohúci Boh, ty jediný môžeš rozkázať nepoddajnej vôli a vášňam hriešnych ľudí: daj, aby tvoj ľud miloval tvoje prikázania a túžil po tvojich zaslúbeniach, aby uprostred mnohých a rôznych zmien tohto sveta boli naše srdcia pevne upriamené na zdroj skutočnej radosti, skrze Ježiša Krista nášho Pána. Amen.

(Modlitba Anglikánskej cirkvi, 4. Veľkonočná nedeľa)

Hodnota Žalmov

“Podľa môjho názoru je v slovách tejto knihy (Žaltár) zahrnutý a obsiahnutý celý ľudský život, jeho základné duchovné počínanie rovnako ako aj jeho príležitostné pohyby a myšlienky. Nič, čo je súčasťou ľudského života v ňom nechýba.”

(Atanázius)

Žaltár ‘by sme mohli nazvať malou bibliou. V ňom je nádherne a stručne obsiahnuté všetko, čo sa nachádza v celej Biblii.’ (Luther)

V knihe Žalmov “nechýba nič z toho, čo sa týka poznania večného spasenia.’ (Kalvin)

Žalmy sú “detským šlabikárom”, ktorý nás učí hovoriť s Bohom.

‘Žalmy čítam každý deň už mnoho rokov. Poznám ich a milujem ich viac než akúkoľvek inú knihu.’ (Dietrich Bonhoeffer, 15. máj 1943, z väzenia)

Úloha kazateľa/učiteľa Žalmov

1. Didaktická: vyučuje význam slov
2. Emotívna: vyučuje tón (melódiu)
3. Vôľová: motivuje vôľu, aby sa pridala k piesni

‘Úlohou nás kazateľov je viesť ľudí k tomu, aby sa Žalmy stali ich vlastnou živou rečou. Najhodnovernejšie to môžeme urobiť tak, že ich urobíme svojou vlastnou rečou takým spôsobom, ktorým do nich vtiahneme ostatných... Takýto štýl kázania je výkladovým prístupom k Žalmom, ktorý ich káže takým spôsobom, že sa ich modlí a nechá zhromaždenie načúvať čo hovoríme Bohu.’ (John Goldingay)

‘Radšej by som počul čo svätý hovorí, než videl skutky, ktoré robí, [a] oveľa radšej by som videl jeho srdce a poklady jeho duše, než počul jeho slová. A toto nám Žaltár

dáva hojne v súvislosti so svätými... Tu hľadáš do srdca všetkých svätých ako do nádherných a utešených záhrad, áno, do neba samotného.' (Martin Luther)

'Ako učiteľ' tvorí listy alebo malé prejavy pre svojich žiakov, aby ich napísali svojim rodičom, tak touto knihou (Žaltárom) On pripravuje jazyk aj náladu, akými by sme mali osloviť nebeského Otca...' (Martin Luther)

Kalvín o Žalmoch

Žalmy sú 'Anatómiou všetkých častí duše', pretože 'nejestvuje emócia, ktorej si niekto môže byť vedomý a ktorá by tu nebola vyobrazená ako v zrkadle. Alebo, skôr, Duch svätý tu oživuje všetky žiale, smútok, strach, pochybnosti, nádeje, starosti a zmätky, v skratke všetky rušivé emócie, s ktorými zvyknú byť mysle ľudí zmietané.'

A, Kalvín pokračuje, Žalmy nielen opisujú tieto emócie, ale nám aj ukazujú ako ich máme vyjadriť, ako sa modliť a 'pravý spôsob ako chváliť Boha... ktorý v nás ešte mocnejšie povzbudzuje k vykonávaniu tohto náboženského cvičenia.'

Obzvlášť 'nás predovšetkým učia a cvičia niest' kríž... aby sa utrpenia, ktoré sú najhorkejšie a najkrutejšie pre našu prirodzenosť, stali pre nás sladkými, pretože vychádzajú z neho.' (Kalvínov úvod ku Komentáru k Žalmom)

Učíme sa modliť Žalmy s Ježišom

A. Prečo sa potrebujeme modliť Žalmy?

1. Myslíme si, že sa vieme modliť, ale nevieme! Potrebujeme sa učiť modliť sa.

1. list Jánov 5:14

Ján 14:14; 16:23, 26

Lukáš 11:1

2. Žalmy sú hlavnou časťou toho ako nás Boh učí modliť sa.

Boží ľud SZ sa ich modlil

- 2 Sam 22:1-51 (Dávidova pieseň) sa stala Žalmom 18 (pieseň Izraela)

Cirkev sa ich vždy modlila

- Ef 5:19 a Kol 3:16

B. Prečo je ťažké sa modliť Žalmy?

Žalm 23 Dávidov žalm.

- [1] Hospodin je môj pastier, nič mi nechýba.
- [2] Vodí ma na zelené pastviny,
privádza ma k tichým vodám.
- [3] Obnovuje mi život,
vodí ma správnymi cestami
pre česť svojho mena.
- [4] Nebudem sa báť zlého,
hoc by som šiel temným údolím.
Veď ty si so mnou,
tvoj prút a tvoja palica
sú mi útechou.
- [5] Prestieraš mi stôl
pred mojimi protivníkmi,
hlavu mi natieraš olejom,
môj kalich preteká.
- [6] Áno, dobrota a milosť budú ma sprevádzať
po všetky dni môjho života.
Vracať sa budem do domu Hospodina,
pokiaľ budem žiť.

A contemporary song from Psalm 23

The Lord's my shepherd, I'll not want.
He makes me lie in pastures green.
He leads me by the still, still waters,
His goodness restores my soul.

*And I will trust in You alone.
And I will trust in You alone,
For your endless mercy follows me,
Your goodness will lead me home.*

He guides my ways in righteousness,
And He anoints my head with oil,
And my cup, it overflows with joy,
I feast on His pure delights.

And I will trust in You alone...

And though I walk the darkest path,
I will not fear the evil one,
For You are with me, and Your rod and staff
Are the comfort I need to know.

And I will trust in You alone...

*Stuart Townend. Copyright 1996 Kingsway's
ThankYou music*

Akým problémom čelíme?

1. Nerozumieme im.

Riešenie:

2. Rozumieme im, ale pochádzajú z dávnych dôb a ďalekých krajov.

Riešenie:

Zastavenie sa pri Žalme 17

Dávidova modlitba.

- 1** Vypočuj, Hospodin, spravodlivú žiadosť,
 venuj pozornosť môjmu volaniu!
 Nakloň sluch k mojej modlitbe
 plynúcej z perí, čo neklamú.
- 2** Ty sám rozhodni o mne,
 tvoje oči vidia, čo je správne.
- 3** Skúmaš mi srdce,
 pozoruješ ma v noci, skúšaš ma
 a nijakú nepravosť si nenašiel,
 ani úmysel, ktorý by prešiel cez pery.
- 4** Podľa slova tvojich úst o ľudských činoch
 vyhýbal som sa chodníkom násilníka.
- 5** Kráčal som v tvojich šľapajach,
 nohy sa mi nepošmykli.
- 6** K tebe volám, Bože, lebo mi odpovieš,
 nakloň mi svoje ucho, počuj, čo hovorím.
- 7** Ukáž divy svojho milosrdenstva,
 ty, ktorý pravicom svojou zachraňuješ
 všetkých, čo sa pred nepriateľmi k tebe utiekajú.
- 8** Chráň ma ako zrenicu oka!
 Skry ma v tône svojich krídel
- 9** pred bezbožníkmi, ktorí chcú na mne spáchať násilie,
 pred úhlavnými nepriateľmi, čo ma zúrivo obkľučujú.
- 10** Srdce im obrástlo tukom,
 ich ústa hovoria povýšene.
- 11** Sledujú ma, už ma obkľučujú,
 upierajú na mňa oči, aby ma zrazili k zemi,
- 12** ako lev, keď chce roztrhať korisť,
 ako levíča, ktoré striehne v úkryte.
- 13** Povstaň, Hospodin, predíd' ho a zraz!
 Svojím mečom ma zachráň pred bezbožníkom
- 14** a svojou rukou, Hospodin, z moci ľudí,
 ktorých údelom je len tento život.
 Naplň im brucho zo zásob svojich
 a nasýť ich synov;
 zvyšok nechajú svojim deťom.
- 15** Ja však v spravodlivosti uzriem tvoju tvár,
 keď sa prebudím, nasýtím sa tvojím obrazom.

Neužitočná osnova kázne na Žalm 17

Ako sa modliť a byť si istý, že Boh odpovie

1. (verše 1-5) Bud' hlboko a úplne nevinný
2. (verše 6-12) Bud' zastupujúcou hlavou Božieho vzácneho ľudu
3. (verše 13-15) Miluj Boha natoľko, že tvoji nepriatelia sú jeho nepriateľmi

Toto nás privádza k tretiemu a najťažšiemu problému s modlením sa Žalmov:

3. Rozumieme im, ale nemôžeme sa stotožniť s tým, čo Žalmista hovorí.

- a. **Žalmista hovorí o svojom neopísateľne hlbokom utrpení**
napr. Žalm 88:3-9
- b. **Čo sa deje so Žalmistom má národný a medzinárodný význam**
napr. Žalm 118:10-12
- c. **Žalmista sa vyhlasuje za neobyčajne nevinného**
napr. Žalm 17
- d. **Žalmista sa modlí za Boží súd nad svojimi nepriateľmi**
napr. Žalm 139:19-22

C. Pravda, ktorá je kľúčom k modleniu sa Žalmov

D. Ako vieme, že je to pravda?

1. Ježiš ako veriaci Žid ich spieval

2. NZ učí, že ich Ježiš spieval

- Žalm 6:3 v Jn 12:27
- Žalm 16:10 v Sk 2:25
- Žalm 18:49 v R 15:9
- Žalm 22:1 v Mt 27:46
- Žalm 22:22 v Heb 2:12
- Žalm 31:5 v Lk 23:46
- Žalm 35:19 v Jn 15:25
- Žalm 40:6-8 v Heb 10:5-7
- Žalm 69:9 v Jn 2:17
- Žalm 69:21 v Jn 19:28,29
- Žalm 78:2 v Mt 13:35

3. Nesú nadpis 'žalmy Dávidove' (Kráľ'a/Mesiáša)

4. Duch Kristov spieva v Žalmoch

- Dávid bol prorok. 1 Sam 16:13,23; Sk 2:30
- Iní pisatelia Žalmov boli tiež prorokmi. 1Kron 25:1-8
- Proroci hovorili cez Ducha Kristovho. 1Pt 1:10-12

E. Ako sa môžeme pridať?

1. SZ vzorec: kráľ vedie ľud

2. NZ vzorec: Kristus vedie svoj ľud svojim Duchom

Ako sa modliť Žalmy s Ježišom - príklady

1. Žalm 3

Dávidov žalm. Keď utekal pred svojím synom Absolónom.

2 Hospodin, ako veľa je mojich nepriateľov, mnohí povstávajú proti mne.

3 Mnohí hovoria o mne:
Ani Boh mu nepomôže!

4 Ty však, Hospodin, si môj štít,
si moja sláva; pozdvihuješ mi hlavu.

5 Nahlas volám k Hospodinovi,
a on mi odpovie zo svojho svätého vrchu.

6 Ľahnem si, zaspím;
a prebudím sa, lebo Hospodin ma podoprie.

7 Nebojím sa mnohotisícového zástupu,
ktorý ma obkľučuje.

8 Povstaň, Hospodin,
zachráň ma, môj Boh!
Veď ty si rozbil čeľuste mojím nepriateľom
a povyrážal si zuby bezbožníkom.

9 Hospodin je záchranou.
Nech tvoje požehnanie spočívajú na tvojom ľude.

Osnova

A. Kráľova tieseň (2,3)

B. Kráľov sľub (4,5)

C. Kráľov odpočinok (6,7)

D. Záchrana Kráľa... a naša (8,9)

Ako sa modliť Žalmy s Ježišom - príklady

2. Žalm 63

Dávidov žalm, keď bol na Judskej púšti.

- 2** Bože, ty si môj Boh!
Hľadám ťa za úsvitu,
moja duša prahne po tebe.
Po tebe túži moje telo
ako suchá a pustá zem
bez vody.
- 3** Tak ťa chcem uzrieť vo svätyni,
aby som videl tvoju moc a slávu.
- 4** Ved' tvoja milosť je lepšia ako život,
moje pery ťa budú velebiť.
- 5** Budem ťa žehnať po celý život,
v tvojom mene budem dvíhať ruky.
- 6** Tukom a olejom sa sýti moja duša,
moje pery jasajú, moje ústa ťa chvália.
- 7** Na svojom lôžku myslím na teba,
pri výmene stráží o tebe rozjímam.
- 8** Ved' si mi pomáhal,
v tóni tvojich krídel môžem plesať.
- 9** K tebe sa duša privinula,
tvoja pravica ma podopiera.
- 10** Tí, čo chystajú záhubu mojej duši,
vojdú do hlbín zeme.
- 11** Vydaní moci meča
za pokrm budú šakalom.
- 12** Kráľ sa však bude radovať v Bohu.
Chváliť sa môže každý, kto naňho prisahá,
luhárom budú ústa zapchaté.

Osnova Žalmu 63

Modlitba Dávidova

- A. Dávidova túžba (2)

- B. Dávidovo potešenie (3-5)

- C. Dávidova radosť (6-9)

- D. Dávidova istota (10,11)

Stratégia 1: vezmem Dávidovu modlitbu a osvojím si ju

Problémy...

Stratégia 2: Dávidova modlitba sa stane Ježišovou modlitbou a potom našou v Kristovi (v11)

- A. Ježišova túžba (2) – a naša v ňom (12)

- B. Ježišove potešenie (3-5) – a naše v ňom (12)

- C. Ježišova radosť (6-9) – a naša v ňom (12)

- D. Ježišova istota (10,11) – a naša v ňom (12)

Záver: zázrak milosti

Ako sa modliť Žalmy s Ježišom - príklady

3. Žalm 38

Dávidov žalm na spomienku.

[2] Hospodin, netrestaj ma vo svojom hneve,
nekarhaj ma vo svojom rozhorčení.

[3] Ved' tvoje šípy uviazli vo mne
a tvoja ruka doľahla na mňa.

[4] Pre tvoj hrozný hnev
niet zdravého miesta na mojom tele,
ani moje kosti nie sú v poriadku
pre môj hriech.

[5] Ved' previnenia mi prerástli cez
hlavu.

Je to ťažké bremeno, ťažšie, než
unesiem.

[6] Páchnu a hnisajú mi rany
pre moju nerozvážnosť.

[7] Zohnutý som a veľmi skl'účený,
smutne sa vlečiem celý deň,

[8] lebo mám bedrá celkom zapálené
a zdravého miesta niet na mojom tele.

[9] Som otupený a nesmierne zdrvený,
kvíliacim srdcom nariekam.

[10] Pane, predostrel som ti každé svoje
želanie
a moje vzdychanie nie je skryté pred
tebou.

[11] Srdce sa mi prudko rozbúchalo. Sila
ma opustila.

A svetlo mojich očí? Aj to zhaslo.

[12] Moji milí a priatelia neuniesli moju
chorobu.

Moji príbuzní stoja obďaleč.

[13] Tí, čo za mnou sliedia, nastavili mi
pascu.

Tí, čo mi chcú zle, radili sa, ako ma
zničia.

Celé dni vymýšľajú úklady,

[14] ale ja som ako hluchý. Nepočujem.
Som ako nemý, čo ústa neotvorí.

[15] Som ako človek, čo nepočuje,
a nevie sa brániť ústami.

[16] Hospodin, teba očakávam.
Pán, môj Boh, ty mi odpovieš.

[17] Preto som mohol povedať: Nech sa
už neradujú nado mnou
a keď sa potknem, nech sa nevystatujú
nado mnou.

[18] Ved' už takmer padám
a moja bolesť trvá ustavične.

[19] Preto vyznávam svoju vinu
a trápim sa pre svoj hriech.

[20] Moji nepriatelia sú živí a mocní.
Mnoho je tých, čo ma neprávom
nenávidia,

[21] odplácajú sa mi zlým za dobré
a napádajú ma za snahu o dobro.

[22] Hospodin, neopust' ma!
Bože môj, nevzd'al'uj sa odo mňa!

[22] Ponáhľaj sa mi na pomoc,
Pán, moja spása!

Hlasy v Žalmoch

Rečníci/Poslucháči

<i>Stará zmluva</i>	<i>Nová zmluva</i>
Hospodin	Boh Otec alebo Boh Svätá Trojica
Kráľ	Kristus/Boží Syn
Kráľ	Kristus
vedie ľud	vodca Cirkvi
Izrael	Kristova Cirkev
Národy	Svet

Ako sa pripojiť

- (a) **keď Hospodin hovorí ku kráľovi:**
pripojiť sa nám pomáha počúvať čo Otec hovorí Synovi a osvojiť si účinky, ktoré prináša nám v Kristovi.
ISTOTA
Príklady: Ž 2:7b-9; Ž 102:25-27 (Heb 1:10-12)
- (b) **keď Hospodin alebo kráľ hovorí ku Kristovej Cirkvi a/alebo k národom:**
pripojme sa, aby sme ukázali, že počúvame čo Boh hovorí.
POSLUŠNÁ VIERA
Príklady: Ž 19:1-10; Ž 37
- (c) **keď kráľ hovorí s Hospodinom, alebo keď kráľ vedie ľud v prihováraním sa k Hospodinovi:**
pripojme sa ako muži a ženy v Kristovi modlitbou k Otcovi v Ježišovom mene
MODLITBA
Príklady: Ž 3 (osobná); Ž 68 (spoločná)
- (d) **keď Izrael hovorí k Hospodinovi:**
modli sa túto modlitbu v Kristovi (s Kristom ako tým, ktorý vedie modlitbu)
MODLITBA
Príklad: Ž 126
- (e) **keď sa Izrael modlí k Hospodinovi za kráľa:**
vyjadri potešenie z Krista a túžbu po jeho návrate
MODLITBA
Príklad: Ž 20:1-6; Ž 72:1-19
- (f) **keď Izrael hovorí s, alebo o kráľovi:**
povedz toto Kristovi, alebo o Kristovi
UISTENIE
Príklad: Ž 21; Ž 45
- (g) **keď Hospodin, alebo kráľ, alebo Izrael hovorí Izraelu a národom:**
zapoj sa do zvestovania Božej pravdy a evanjelia všetkým (Cirkvi a svetu)
EVANJELIZÁCIA/VÝZVA K OSLAVE
Príklady: Ž 66; Ž 149

Príklady modlenia sa Žalmov s Ježišom

4. Žalm 48 (SEP)

Cvičenie osnovy Žalmu 48

Prípravné otázky

1. Čo sú hlavné charakteristiky Siona, ktoré vzbudzujú žalmistovu radosť vo veršoch 1-12? Skús načrtnúť jasnú a nekomplikovanú štruktúru.
2. Čo myslíš, aké boli správne a nesprávne spôsoby “radosti na Sione” v starozmluvnej dobe?
 - a. Pre nesprávne spôsoby si môžeš vyhľadať Jeremiáša 7 (Jeremiášova kázeň v chráme), Náreky 2:15 (ako odozvu zo Ž 48:3), a tiež Marek 13:1,2.
 - b. Ak si si myslel, že to bolo v skutočnosti o fyzickom meste Jeruzalem, ako si reagoval, keď ho zničili Babylončania v roku 587 prK a potom znova Rimania v roku 70 poK?
 - c. Keď Stará zmluva hovorí o “Sione,” k čomu v konečnom dôsledku vyhlíada? Môžeš si vyhľadať Jána 1:14, Ján 2:19-22, Matúš 12:6.
 - d. Ako nám to pomôže spievať tento žalm dnes? Čo znamená “radovať sa na Sione” pre nás?
3. Čo podľa teba znamenajú verše 13-15 pre nás v Kristovi?
4. Čo je podľa teba hlavnou myšlienkou, či témou tohto žalmu ako celku?
5. Priprav si osnovu kázne zo Žalmu 48 s úvodom, vyučovacími bodmi a záverom.

Osnova Žalmu 48

- A. Spievanie žalmu očami viery (Ako ho spievať správne)
 - 1. Krása Božej prítomnosti (1-4)
 - 2. Bezpečnosť Božej prítomnosti (4-9)
 - 3. Neochvejná láska Božej prítomnosti (10-12)
 - 4. Na prehliadke mesta (13-14)
- B. Ako sa vyhnúť veľkej chybe (Ako ho nespievať)
- C. Ako ho spievať v Kristovi
 - 1. Sion je tieňom Ježiša
 - 2. Sion sa dá čiastočne prežívať v cirkevnom zbore
 - 3. Sion naplno spoznáme, keď Nový Jeruzalem zostúpi na zem
- D. Duchovná disciplína pravidelných prechádzok po "Sione"

Príklad modlenia sa Žalmov s Ježišom

5. Žalm 74 (SEP)

1 Poučný žalm. Ásafov. Prečo si nás, Bože, navždy zavrhol? Prečo tvoj hnev horí proti ovciam tvojej pastviny?

2 Rozpomeň sa na svoj ľud, ktorý si si dávno získal, na svoj dedičný kmeň, ktorý si vykúpil, na vrch Sion, kde prebývaš.

3 Vykroč k odvekým zrúcaninám! Nepriateľ vo svätyni všetko spustošil.

4 Tvoji protivníci revali uprostred tvojho zhromaždiska, svoje znaky vztýčili namiesto našich znakov.

5 Vyzeralo to tak, ako keď sa v húštine stromov dovysoka dvíhajú sekery.

6 Všetky rezbárske diela zničili sekerou a kladivom.

7 Tvoju svätyniu vypálili, príbytok tvojho mena zneuctili do základu.

8 Mysleli si: Vyhubíme ich úplne! Vypálili všetky Božie zhromaždiská v krajine.

9 Svoje znaky už nevidíme, nieto už proroka; nikto z nás nevie, dokedy.

10 Bože, dokedy sa bude utláčateľ rúhať? Smie nepriateľ trvalo urážať tvoje meno?

11 Prečo svoju ruku sťahuješ späť? Zdvihni z lona svoju pravicu a skoncuju s tým!

12 Boh je oddávna mojím kráľom, on koná spásne skutky na zemi.

13 Ty si svojou silou rozdvojil more, vodným obludám si porozbíjal hlavy.

14 Rozdrvil si hlavy Leviatana, dal si ho za pokrm žralokom.

15 Otvoril si prameň i potok, vysušil si mohutné riečne riavy.

16 Tvoj je deň, tvoja je i noc, určil si miesto nebeským svetlám i slnku.

17 Ty si určil všetky hranice zeme, leto i zimu si ty stanovil.

18 Rozpomeň sa, Hospodin, nepriateľ ťa hanobí a bláznivý ľud zavrhol tvoje meno.

19 Nevydaj dravcom dušu svojej hrdličky, na život svojich biednych nikdy nezabudni.

20 Hľad' na zmluvu, lebo zákutia zeme stali sa peľochmi násilia!

21 Nech utláčaný neodchádza s hanbou, nech biedni a chudobní chvália tvoje meno!

22 Vstaň, Bože, rozrieš svoj spor, rozpomeň sa, ako ťa blázon hanobí celý deň!

23 Nezabudni na krik svojich protivníkov, na stále mocnejší hukot svojich odporcov.

Osnova Žalmu 74

Hook: Nárek nad zruinovanou cirkvou

A. (1-11) Vcítme sa intenzívne do biedy zruinovanej cirkvi

B. (12-17) Pamätajme denne na zachraňujúcu moc Stvoriteľa

C. (18-23) Modlime sa naliehavo za Božiu slávu pri obnove jeho zruinovanej cirkvi

Záver